

Про санітарно-епідемічну ситуацію на території Чернівецької області за 9 місяців 2025 року

З метою забезпечення стабільної санітарно-епідемічної ситуації в області, зокрема попередження виникнення та поширення інфекційних хвороб, які передаються харчовим та водним шляхом передачі Головним управлінням Держпродспоживслужби в Чернівецькій області (далі Головне управління) проведена відповідна робота.

На території області впродовж звітного періоду зареєстровано 4 спалахи гострих кишкових інфекцій. 2 спалахи гострих кишкових інфекцій зареєстровані серед внутрішньо переміщених осіб у побуті м. Новоселиця, Чернівецького району (у квітні постраждало 6 дітей, а в липні - 5 дітей). Основною причиною спалахів стало порушення технології приготування їжі та порушення санітарних правил, а обставини, що сприяли виникненню спалахів - недотримання правил особистої гігієни.

Спалах сальмонельозу, пов'язаний з закладом громадського харчування «Abu Dhabi». Під час спалаху постраждало 7 осіб, у т.ч. 6 дітей. Фактором передачі інфекції, ймовірно, стала готова страва (шаурма куряча), сприяли виникненню спалаху факти порушення вимог санітарного законодавства в організації харчування та порушення технології приготування їжі.

Спалах гострих кишкових інфекцій серед відпочиваючих у туристичному комплексі «Крениця». Під час спалаху постраждало 5 осіб, у т.ч. 5 дітей. Фактор передачі інфекції не встановлено, шляхи передачі збудника інфекції – не встановлені, обставини, що сприяли виникненню спалаху ймовірно, недотримання вимог санітарного законодавства, бактеріальне забруднення питної води та вживання продуктів поза межами туристичного комплексу.

За результатами проведених епідеміологічних розслідувань випадків гострих кишкових інфекцій виявлено порушення вимог чинного законодавства. Завдяки вжитим заходам розповсюдження епідемічного процесу було припинено та вжито відповідних заходів.

Відповідно до річного Плану здійснення державного нагляду (контролю) Держпродспоживслужби на 2025 рік заплановано 261 перевірка об'єктів нагляду. У зв'язку з введенням військового стану планові та позапланові заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог санітарного законодавства суб'єктами господарювання за звітній період поточного року не проводились, відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» та постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 №303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану». Підстав для проведення позапланових заходів не було.

Основна робота була зосереджена на здійсненні контролю по дотриманню вимог санітарного законодавства за організацією харчування в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, закладами оздоровлення та відпочинку, санітарно-технічним станом об'єктів питного водопостачання області та забезпеченістю населення краю якісною питною водою тощо.

Загалом було проведено 2160 моніторингових обстежень, за результатами яких встановлено порушення вимог чинного законодавства на 797 об'єктах, що становить 36,9%.

З метою попередження виникнення та поширення інфекційних хвороб, які передаються харчовим та водним шляхом передачі здійснювались моніторингові комісійні обстеження об'єктів підвищеного епідемічного ризику.

На виконання доручення Чернівецької обласної військової адміністрації від 23.12.2024 року № 63-Г «Про проведення моніторингу роботи харчоблоків закладів загальної середньої та дошкільної освіти області в умовах воєнного стану на 2025 рік», розпорядження Вижицької РВА від 13.01.2025 року №6 спеціалістами Головного управління прийнято участь в комісійних моніторингових обстеженнях, ініційованих органами місцевого самоврядування. Загалом обстежено 306 харчоблоків, з них: 131 ЗДО та 175 ЗЗСО.

Порушення вимог санітарного законодавства встановлено на 200 об'єктах (65,4%).

Основні порушення, які виявлялись:

- харчоблоки потребують проведення капітальних та поточних ремонтів – 23 (14,6%) ЗДО, 38 (17,5%) ЗЗСО;
- відсутність повного набору виробничих приміщень або не проведене відповідне зонування виробничих зон - 33 (20,9%) ЗДО та 40 (18,4%) ЗЗСО;
- недостатня забезпеченість холодильним та технологічним обладнанням у 14 (8,9%) ЗДО 16 (7,4%) ЗЗСО;
- відсутня або не працює припливно-витяжна вентиляція над тепловим обладнанням у 23 (14,6%) ЗДО 26 (12%) ЗЗСО;
- потребують заміни столового та кухонного посуду у 13 (8,2%) ЗДО, 33 (15,2%) ЗЗСО;
- не створені умови для дотримання особистої гігієни персоналом харчоблоків 19 (12%) ЗДО та 11 (5%) ЗЗСО.

За результатами надані рекомендації для керівників 178 закладів освіти та поінформовано керівництво ГУ, органи місцевої влади області та Департамент освіти та науки Чернівецької ОВА (90 листів). Під час проведення моніторингу з працівниками кухні та медичним персоналом проведено роз'яснювальну роботу.

Головним управлінням спільно з Департаментом освіти і науки Чернівецької ОДА проведено спільну розширену онлайн-нараду з керівниками органів управління освітою територіальних громад та закладів освіти області. Обговорено результати проведених комісійних моніторингових обстежень харчоблоків закладів освіти області в 2024 році. Окрім того, проведено семінар спільно з Департаментом освіти і науки Чернівецької ОДА та керівниками закладів освіти обласного підпорядкування з питань порядку організації харчування та розробки примірного чотиритижневого сезонного меню.

Забезпечено контроль за впровадженням сучасних стандартів з організації харчування, внесення корективів у перспективні чотирьох-тижневі меню відповідно до сезонності продуктів харчування з урахуванням нових рецептур. Розглянуто 716 чотирьох тижневих перспективних меню, з них 710 – погоджено (99,2%) та 6 (0,8%) меню були погоджені після доопрацювання.

Під час проведення комісійних моніторингових обстежень здійснювався

контроль щодо дотримання норм харчування та їх виконанням. Проаналізовано 305 меню-розкладів, з них 134 для ЗДО та 171 – ЗЗСО. Порухення встановлено в 15 меню, що становить 5%. Також під час проведення моніторингових обстежень закладів освіти проведена роз'яснювальна робота з профілактики гострих кишкових захворювань та харчових отруєнь, прочитано 1038 лекцій та бесід.

До початку проведення оздоровчої кампанії проведено спільно з Департаментом соціального захисту населення Чернівецької ОДА семінару з керівниками та власниками дитячих закладів оздоровлення та відпочинку з питань дотримання основних вимог у сферах санітарного законодавства та безпечності харчових продуктів.

В період оздоровчої кампанії в області оздоровлено 13037 дітей, в закладах оздоровлення - 2478 та закладах відпочинку - 10559 дітей.

Впродовж оздоровчої кампанії в області працювали 215 таборів з денним перебуванням; 1 тематичний табір національно-патріотичного виховання з денним перебуванням без організації харчування; 3 корекційні школи; 19 профільних таборів на базі гуртків та закладів позашкільної освіти; 1 на базі ДЮСШ та 1 Інтелект Буковини); 1 (табір дозвілля та відпочинку з цілодобовим семиденним перебуванням з організацією харчування на базі ЗЗСО II-III ст. м. Новодністровськ); 2 наметові та 2 стаціонарні табори.

На даний час продовжують свою роботу 2 стаціонарні табори: «Карпатський Фенікс» та «Кремениця».

У ході підготовки до нового навчального 2025/2026 року проведено 624 комісійних обстеження закладів освіти області (262 закладів дошкільної освіти, 311 закладів загальної середньої освіти, 27 позашкільних закладів, 1 інтернатний, 8 коледжів та 15 ВПУ).

За результатами комісійних обстежень виявлені порушення вимог санітарного законодавства в 436 (69,9%) закладах.

Основні порушення, які виявлялись:

- приміщення харчоблоків потребують проведення поточного ремонту;
- не функціонує або відсутня припливно-витяжна вентиляція на харчоблоках;
- харчоблоки не забезпечені повним набором виробничих приміщень (або не проведено зонування);
- недостатня забезпеченість холодильним та технологічним обладнанням;
- не забезпечено достатньою кількістю розділових столів з гігієнічним покриттям;
- не всі працівники пройшли медичний огляд;
- не погоджено примірне 4-х тижневе сезонне меню;
- не погоджені асортиментні переліки буфетної продукції;
- відсутність гарячої води у рукомийниках;
- в туалетних кімнатах відсутнє рідке мило та електричні або одноразові рушники;
- не у всіх закладах проведені лабораторні дослідження якості питної води, параметрів мікроклімату та рівня освітленості.

У ході комісійних обстежень закладів освіти обстежено 845 захисних споруд закладів освіти, з них 292 в закладах дошкільної освіти та 489 в закладах

загальної середньої освіти, 11 в позашкільних закладах освіти, 1-інтернатний заклад, 23 в коледжах та 29 ВПУ.

Порушення встановлені у 79 закладах (11%) (13 - ЗЗСО, 5 - ЗДО, 9 - позашкільних закладах освіти, 23 – коледжах та 29 - ВПУ).

У Вижницькому районі відсутнє укриття у ЗДО №2 с. Вашківці Вашківецької ОТГ, яке не працюватиме. Всі заклади освіти Дністровського району мають власні укриття. 1 ЗЗСО Чернівецького району (Кам'янський ліцей Кам'янської ТГ) не має власного укриття.

Спеціалісти Головного управління прийняли участь в обстеженні 67 захисних споруд закладів освіти обласного підпорядкування. 2 заклади не мають власного укриття (Чернівецький професійний ліцей сфери послуг - орендує у ПТУ №8, КЗ «Хотинська спецшкола №1» - орендує у Ставчанського професійного ліцею).

У ході підготовки до нового навчального року впродовж серпня 2025 року було розглянуто та погоджено 272 чотирьохтижневих перспективних меню, з них 139 для ЗЗСО, 124 ЗДО, 2 інтернатні заклади, 7 для ВПУ а також розглянуто 36 асортиментних переліків (32 для ЗЗСО та 4 для ВПУ), з них погоджено 35 (97%) (1 асортиментний перелік ВПУ відправлений на доопрацювання).

На виконання протоколу № 7 засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 24.12.2024 та доручення начальника Головного управління № 24.04/02-348-25 від 21.01.2025, моніторинговими обстеженнями охоплено 193 об'єкта питного водопостачання в Чернівецькій області, за результатами яких встановлено порушення на 35(18%).

Так, проведено обстеження 20 (100%) об'єктів централізованого питного водопостачання. За результатами проведених обстежень порушення вимог санітарного законодавства встановлені на 14 водопроводах, основні порушення, які виявлялись - відсутній проєкт зон санітарної охорони (ЗСО) на джерело водопостачання, потребує оновлення чи ремонту матеріально технічна база.

Відповідно до інформації керівників підприємств питного водопостачання в області в рамках виробничого контролю безпечності та якості питної води протягом зазначеного періоду поточного року досліджено 27024 проб: 13491 - за санітарно-хімічними та 13533 - за мікробіологічними показниками, встановлено 5 відхилень за останніми.

Крім того, погоджено 12 робочих програм виробничого контролю якості питної води КП «Сторожинецьке ЖКГ» (1), КП «Неполоківський комунгосп» (2), Кіцманський ВУЖКГ(2), КП «Чернівціводоканал» (7).

Проведено обстеження 173(96%) об'єктів нецентралізованого питного водопостачання, встановлено порушення на 21(12,5%) громадській криниці, в частині не проведення лабораторних досліджень питної води, протермінованих санітарних паспортів на джерела водопостачання. Відповідно до 10 заяв балансоутримувачів було підписано 82 санітарних паспорта на джерело нецентралізованого водопостачання.

Керівникам підприємств та балансоутримувачам було надано 15 рекомендаційних листів щодо усунення порушень, поінформовано органи місцевої влади.

У квітня 2025 проведена спільна онлайн-нарада з Департаментом систем життєзабезпечення Чернівецької ОДА за участі ДУ «Чернівецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України, керівників підприємств водопровідно-каналізаційного господарства області та голів територіальних громад. На нараді розглянуто питання щодо забезпечення населення Чернівецької області доброякісною питною водою. За результатами наради визначено основні заходи, що будуть вжиті впродовж поточного та наступних років щодо забезпечення населення області безпечною та якісною питною водою.

На виконання наказу Головного управління національної соціальної сервісної служби у Чернівецькій області та розпорядження Дністровської РДА № 28 від 19.03.2025 року прийнято участь у робочих групах по перевірці надавачів соціальних послуг. Так, здійснено 16 обстежень закладів соціального спрямування, встановлено порушення у 6 закладах.

Крім того, відповідно до розпорядження Дністровської районної військової адміністрації від 20.05.2025 №51 взято участь у 36 комісійних обстеженнях місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

На виконання розпорядження Чернівецької ОДА від 28.04.2025 № 616-р «Про попередження виникнення нещасних випадків і надзвичайних ситуацій на водних об'єктах Чернівецької області у літній період 2025 року» спеціалісти Головного управління ініціювали створення комісій перед органами місцевого самоврядування щодо проведення обстеження визначених місць масового відпочинку людей на водних об'єктах в Чернівецькій області.

Також, спеціалістами Головного управління було прийнято участь у 6 чергових засіданнях архітектурно-містобудівельної ради при відділі містобудування та архітектури управління містобудування, архітектури та ЖКГ Департаменту системи життєзабезпечення Чернівецької ОДА. За результатами обговорення було погоджено 7 детальних планів території в межах Чернівецької області.

За звітній період до Головного управління надійшло 55 звернень громадян, з них 10 під час особистого прийому, 11 звернень переслані за належністю. Вирішено позитивно 39, що складає 71%.

З метою врегулювання застосування пестицидів суб'єктами господарювання та громадянами працівники Головного управління провели 10 нарад-семінарів з представниками територіальних громад, пасічниками, суб'єктами господарювання, які займаються вирощуванням сільськогосподарських культур щодо безпечного застосування пестицидів у межах та за межами населених пунктів.